

## Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiön lausuntopyyntö sääntömuutosehdotuksesta

KH 24.03.2025 § 116

491/00.01.06/2025

### Lausuntopyyntö säätiön sääntöjen muuttamisesta

Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiön (jäljempänä myös ISK) hallitus on pyytänyt 13.3.2025 saapuneella sähköpostikirjeellä säätiön sääntöjen 17 §:n mukaisesti Imatran, Joensuun ja Lappeenrannan kaupunginhallitusten lausuntoa säätiön suunnittelemasta sääntömuutoksesta. Esiitetty muutos koskee säätiön sääntöjen 1, 4 ja 6 §:iä sekä 7 §:n 1 momenttia.

Voimassa olevien sääntöjen mukaan kyseiset kohdat kuuluvat:

1 § *Säätiön nimi.* Säätiön nimi on Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiö sr.

4 § *Säätiön toimintamuodot.* Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää perusopetuslain 7§:n mukaista Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu -nimistä oppilaitosta. Koululla on toimipisteet, jotka käsittävät peruskoulua vastaavat luokat 1–9 ja lukiokoulutuksen Imatran, Joensuun ja Lappeenrannan kaupungeissa. Lukiota kutsutaan Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun lukioksi. Edellä mainittujen lisäksi säätiön ylläpitää esiopetusryhmiä ja aamu- ja iltapäivätoimintaa edellä mainituilla paikkakunnilla. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö voi tuottaa myös muita koulutuspalveluja ja oppimateriaalia.

6 § *Säätiön johto.* Säätiöllä on hallitus, joka ohjaa ja valvoo säätiön toimintaa. Imatran kaupunginhallitus, Joensuun kaupunginhallitus ja Lappeenrannan kaupunginhallitus nimittävät säätiön hallitukseen kukin kaksi (2) varsinaista jäsentä sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Hallitus voi halutessaan kutsua lisää jäseniä, kuitenkin enintään kolme jäsentä. Opetushallitukselle varataan mahdollisuus nimittää hallitukseen yksi jäsen ja hänelle henkilökohtainen jäsen (tässä säännöissä ilmeisesti kirjoitusvirhe; pitäisi olla varajäsen). Hallituksen kokouksiin kutsutaan lisäksi kunkin kaupunginhallituksen päättämä kyseisen toimialan viranhaltija.

7 § *Hallituksen toimikausi.* Hallituksen toimikausi noudattaa kunnallista vaalikautta.

-----

Esiitetyn muutoksen mukaan säätiön sääntöjen 1, 4, 6 §:t ja 7 §:n 1 momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

1 § *Säätiön nimi.* Säätiön nimi on Itä-Suomen kansainvälisen koulun säätiö sr.

4 § *Säätiön toimintamuodot.* Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää perusopetuslain 7§:n mukaista Itä-Suomen kansainvälinen koulu -

nimistä oppilaitosta. Koululla on toimipisteet, jotka käsittävät peruskoulua vastaavat luokat 1–9 ja lukiokoulutuksen Imatran, Joensuun ja Lappeenrannan kaupungeissa. Lukiota kutsutaan Itä-Suomen kansainvälisen koulun lukioksi. Edellä mainittujen lisäksi säätiön ylläpitää esiopetusryhmiä ja aamu- ja iltapäivätoimintaa edellä mainituilla paikkakunnilla. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö voi tuottaa myös muita koulutuspalveluja ja oppimateriaalia.

6 § *Säätiön johto.* Säätiöllä on hallitus, joka huolehtii säätiön hallinnosta sekä siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti säätiön tarkoituksen toteutumiseksi. Hallituksessa on vähintään seitsemän (7), enintään kymmenen (10) varsinaista jäsentä. Imatran, Joensuun ja Lappeenrannan kaupunginhallituksilla on halutessaan kullakin oikeus esittää yhtä (1) henkilöä valittavaksi säätiön hallitukseen. Säätiön hallitukseen kutsutaan myös hallituksen jäsenmäärän täyttymiseen tarvittava määrä henkilöitä, joilla on koulutuksellista osaamista koulun erityistehtävään liittyen ensisijaisesti Itä-Suomen yliopiston, LUT-yliopiston, Helsingin, Jyväskylän ja Tampereen yliopiston sekä Ulkopoliittisen instituutin piiristä.

7 § *Hallituksen toimikausi.* Hallituksen toimikausi on kolme kalenterivuotta.

-----

#### Kaupunginhallituksen lausunto esitetyistä sääntömuutoksista

ISK:n säätiön hallitus esittää säätiön nimen muuttamista Itä-Suomen kansainvälisen koulun säätiöksi sr. Esityksessä ei ole perusteltu millään tavoin syytä siihen, miksi säätiön nimeä tulisi muuttaa. Säätiön nykyinen nimi on vakiintunut ja yleisesti tunnettu. Nimenmuutokselle tulisi olla perusteltu syy. Yleensä nimenmuutos liittyy toiminnan muuttumiseen tai toiminnassa tapahtuviin muihin järjestelyihin tai siihen, että vanha nimi koetaan vanhentuneeksi tai jollain tavoin rasitteeksi ja yhteisön julkisuuskuvaa yritetään muuttaa.

On syytä huomata, että säätiön sääntöjen 2 §:n mukaan ”Säätiön tarkoituksena on edistää venäjän kielen ja kulttuurin opetusta sekä tuntemusta Suomessa, samoin kun edistää kulttuurisuhteita itärajan yli”. Pelkällä säätiön nimenmuutoksella ja termin ”suomalais-venäläinen” poistamisella säännöistä ei voida laajentaa tai muutoin muuttaa säätiön tarkoitusta tai opetuksen järjestämisluvan mukaista toimintaa. Vaikka säätiön sääntöjen 1 §:stä ja 4 §:stä korvattaisiin nimi ”Itä-Suomen suomalais-venäläinen koulu” nimellä ”Itä-Suomen kansainvälinen koulu”, ei tämä muuta sitä, että koulun tulee edelleen keskittyä sääntöjen mukaisen säätiön tarkoituksen ja opetuksen järjestämislupansa mukaisesti nimenomaan venäjän kieleen ja kulttuuriin. Säätiön nykyinen nimi viittaa nimenomaan tähän säätiön alkuperäiseen tarkoitukseen.

Koska nimenmuutos viittaa alkuperäisen säätiön tarkoituksen häivyttämiseen ja koska nimenmuutokselle ei ole esitetty erityisiä perusteita, kaupunginhallitus ei näe tarvetta sille, että säätiön vakiintunutta nimeä olisi tarpeen muuttaa. Asiassa ei myöskään käy ilmi, onko säätiö selvittänyt, voiko nimenmuutoksella olla vaikutuksia opetuksen järjestämislupa.

Säätiölain 3 luvun 1 §:n mukaan säätiöllä on oltava hallitus. Säätiölain 3 luvun 9 §:n mukaan säätiön hallitus täydentää itse itseään, jollei säännöissä määrätä toisin. Jos säätiöllä on hallintoneuvosto, valitsee hallintoneuvosto hallituksen jäsenet, jollei

säännöissä määrätä tosin. Jollei hallintoneuvosto tai säännöissä määrätty taho ole nimennyt hallituksen jäseniä seuraavalle toimikaudelle ennen uuden toimikauden alkamista, täydentää hallitus itse itseään, jollei säännöissä ole muuta määrätty.

Esitetty sääntömuutos tarkoittaisi, että nykyisissä säännöissä säätiön perustajina olleet kaupungit menettäisivät oikeutensa nimetä hallitukseen kukin kaksi jäsentä eli nimetä hallituksen. Muutosesitys on siten vastoin perustajien säännöissä ilmaisemaa tahtoa. Sääntömuutosesityksen mukaan Imatran, Joensuun ja Lappeenrannan kaupunginhallituksilla kullakin olisi halutessaan oikeus esittää valittavaksi yhtä henkilöä säätiön hallitukseen. Ottaen huomioon esitetty sanamuoto kaupunkien osalta ("...oikeus esittää yhtä (1) henkilöä valittavaksi...") ja säätiölain lähtökohta, että hallitus täydentää itse itseään, merkitsee tämä käytännössä sitä, että hallitus voisi myös jättää valitsematta kaupungin esittämät jäsenet. Lisäksi muutosesityksen mukaan hallituksen kokouksiin ei enää kutsuttaisi kunkin kaupunginhallituksen päättämää kyseisen toimialan (opetustoimen) viranhaltijaa.

Säätiölain 6 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään, että jos säännöissä on annettu perustajalle tai määrätylle ihmiselle taikka oikeushenkilölle oikeus säätiön toimintaan liittyen, mainitun määräyksen muuttaminen edellyttää säännöissä määrätyn tahon suostumusta, jollei säännöissä toisin määrätä. Säännöksen taustalla on ollut lainsäätäjän halu turvata esim. säätiön perustajan tahdon toteutuminen. Säätiölain perusteluissa (HE 166/2014 s. 128) on mm. todettu, että "[s]äätiökäytännössä haasteeksi on saattanut muodostua perustajan tahdon sivuuttaminen silloin, kun säännöissä on annettu tietyille henkilöille erilaisia oikeuksia. Nykyisin on mahdollista muuttaa sääntöjä esimerkiksi siten, että säännöissä määrätylle taholle annettu oikeus hallituksen nimeämiseen on poistettu tai säätiön varojen jakamista säätiön purkautuessa koskevaa sääntömääräystä on muutettu vastoin säännöissä varoihin alun perin oikeutetun tahon tietoa tai tahtoa. Ehdotus turvaa tehokkaammin perustajan tahdon toteutumisen näissä tilanteissa."

Säätiölain 6 luvun 1 §:n 3 momentin perustelujen (HE 166/214 s. 129 - 130) mukaan säännöissä perustajalle tai säännöissä määrätylle ihmiselle tai oikeushenkilölle annettun oikeuden muuttamiseen tai poistamiseen vaaditaan säätiön toimielimen päätöksen lisäksi oikeutetun tahon suostumus. Perusteluissa on myös todettu, että esimerkiksi säätiön hallinnon ja tilintarkastajien nimeäminen sekä toimielinten jäsenten ja tilintarkastajien lukumäärästä päättäminen voidaan antaa säätiön säännöissä perustajalle tai määrätylle muulle taholle.

Koska esitetty sääntömuutos merkitsisi perustavanlaatuista muutosta säätiön perustajien säännöissä vahvistamaan hallituksen kokoonpanoon ja hallitusten jäsenten nimeämismenettelyyn (sekä myös perustajien nimeämisen opetuspuolen viranhaltijan kutsumiseen hallituksen kokouksiin), esitettyä sääntömuutosta ei voida pitää perusteltuna. Esitettyä hallituksen kokoonpanoa ja valintamenettelyä koskevaa sääntömuutosta ei voi hyväksyä. Sääntömuutos johtaisi perustajille säännöissä annettun hallitusten jäsenten nimeämisoikeuden poistamiseen ja olisi siten vastoin säätiön säännöissä kullekin perustajalle annettua oikeutta nimetä kaksi jäsentä säätiön hallitukseen. Tällaiselle muutokselle säätiön perustajina olevien kaupunkien ei ole perusteltua myöskään antaa suostumustaan.

Säätiön hallituksen on syytä huomioida, että säätiölain 7 luvun 2 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaan säätiön hallituksen päätös on mitätön, jos laissa säädetyn tai säännöissä määrätyn tahon suostumusta ei ole saatu. On myös mahdollista, että mitättömän päätöksen tekemisestä voi aiheutua vahinkoa säätiölle tai muulle taholle.

Vaikka säätiön sääntöjen muuttaminen aiotulla tavalla ei ole mahdollista ilman perustajien suostumusta, nyanssina todettakoon, että esitetyn muutoksen mukaiseen säätiön hallitukseen kutsuttaisiin jäsenmäärän täyttymiseen tarvittava määrää henkilöitä, joilla on koulutuksellista osaamista koulun erityistehtävään liittyen ensisijaisesti Itä-Suomen yliopiston, LUT-yliopiston, Helsingin, Jyväskylän ja Tampereen yliopiston sekä Ulkopoliittisesta instituutin piiristä. Kaupunginhallitus toteaa, että Ulkopoliittinen instituutti (UPI) on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton tutkimuslaitos, jossa tutkitaan Suomen ulkopoliitiikan keskeisiä teemoja, kansainvälistä politiikkaa, globaaleja taloussuhteita ja Euroopan unionin toimintaa. On vaikea nähdä, miksi säätiön suunniteltuun hallitukseen kutsuttaisiin juuri Ulkopoliittisen instituutin edustaja, jos säätiön päätoimintamuotona olisi venäjän kieli- ja kulttuuripainotteisen koulun ylläpitäminen.

Säätiö hallituksen toimikautta koskeva sääntömuutosehdotus koskee ilmeisesti vain sääntöjen 7 §:n 1 momenttia eli hallituksen toimikauden pituutta. Säätiön hallituksen toimikauden pituuden muutokselle ei ole perusteta. Kun kukin kaupunki nimeää hallitukseen kaksi jäsentä, toimikauden pituuden on järkevää olla yhtenevä kunnallisen vaalikauden kanssa. Selvyyden vuoksi kaupunginhallitus toteaa, että se ei hyväksy myöskään 7 §:n 2 momentin poistamista, mikäli sääntömuutosehdotus tarkoittaisi myös tätä. Kyseinen 2 momentti koskee kesken kautta avoimeksi tuleva hallituksen jäsenen paikan täyttämistä ja hallituksen jäsenen nimittävän tahon oikeutta erottaa nimittämänsä jäsen.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan säätiön etu ja mahdollisuus kehittää säätiön toimintaa muuttuneessa toimintaympäristössä eivät edellytä säätiön nimen tai säätiön hallituksen nimeämistavan muutosta esitetyllä tavalla.

Lausuntopyyntö ja Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiön säännöt oheismateriaalina.

Valmistelija: hallintopalvelut ja hyvinvointipalvelut

### **Kaupunginjohtajan päätösesitys**

Kaupunginhallitus päättää

todeta lausuntonaan, ettei se hyväksy esitettyjä Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiön sääntöjen muutoksia ja ettei se myöskään anna suostumustaan sille, että kaupunginhallituksen oikeutta nimetä kaksi jäsentä säätiön hallitukseen mitenkään kavennettaisiin tai että oikeus poistettaisiin säätiön säännöistä. Kaupunginhallitus ei anna suostumustaan mihinkään muuhunkaan sääntömuutokseen, joka heikentää perustajakaupunkien asemaan säätiön hallituksen nimeämisessä taikka perustajakaupunkien edustajien oikeutta osallistua hallituksen kokouksiin ja/tai joka säätiölain mukaan mahdollisesti edellyttäisi säätiön perustajan suostumusta.

### **Päätös:**

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Anssi Törmälä saapui kokoukseen ennen asian käsittelyn aloittamista.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen ja kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.